

מדינת ישראל משרד החינוך	עברית
ראמ"ה הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך	לכיתה ח
המזכירות הפדגוגית	שם התלמיד/ה: _____

פרק ראשון

קראו את הטקסט וענו על השאלות שאחריו.

האופניים ככלי תחבורה

השימוש באופניים כתחליף לנסיעה ברכב פרטי מושך בשנים האחרונות תשומת לב מוגברת. השימוש הגדל באופניים מתאים למדיניות של משרד התחבורה. מדיניות זו קובעת כי השימוש באופניים, כאמצעי משלים וחלופי לרכב הפרטי, ראוי לעידוד במטרה להפחית את השימוש ברכב פרטי. מערכת התחבורה בישראל התבססה עד כה על התנועה המנועית הפרטית והציבורית. 5 בשנים האחרונות חדרה לתודעת הציבור בעולם ובישראל המודעות לאמצעי תנועה אישיים, כמו הליכה ברגל ורכיבה על אופניים. אמצעי תנועה אלה הם מרכיב חשוב במערכת התחבורה העירונית, והעידוד לשימוש בהם הוא חלק ממדיניות התחבורה בישראל.

10 הכרת הרקע ההיסטורי של הרכיבה על אופניים, הכולל גם את הרגלי התנועה של רוכבי האופניים, היא בסיס לתכנון מערכת התנועה לאופניים.

רקע היסטורי לתכנון תנועת האופניים בעולם

עד מלחמת העולם השנייה¹ היו האופניים כלי תחבורה נפוץ בארצות רבות בעולם בכלל, ובמערב אירופה בפרט. אחרי המלחמה עלתה רמת החיים, 15 מחירי המכוניות ירדו, פותחה מערכת כבישים נוחה ויעילה, ואת מקומם של האופניים תפסה המכונית. חוץ מכמה מדינות (הולנד ודנמרק, למשל) שבהן נשארו האופניים כלי תחבורה מקובל ונפוץ, דחקו כלי הרכב המנועיים את האופניים שהשימוש בהם הפך לשולי.

¹ מלחמת העולם השנייה התחוללה בין השנים 1939–1945.

40 שנה מאוחר יותר התברר שהמכונית אמנם תורמת לאיכות החיים, אבל
 20 במידה רבה גם פוגעת בה. הצורך לספק עוד ועוד נתיבי תנועה ושטחי חנייה
 בערים על חשבון מדרכות ושדרות, וכן הרעש, זיהום האוויר ותאונות הדרכים
 שנגרמו בגלל המכונית, יצרו את הצורך במציאת פתרונות חלופיים. פתרונות
 אלה כללו פיתוח מערכת תחבורה ציבורית ענפה (אוטובוסים ורכבות קלות),
 פיתוח שבילים להולכי רגל ולאופניים ועוד.

25 השימוש באופניים הלך וגדל בעשור האחרון, ובערים רבות באירופה הגיע
 היקף השימוש בהם ל-12% מכלל הנסיעות בעיר. במדינות כמו דנמרק והולנד,
 שבהן קיימת מסורת ארוכה של שימוש באופניים, מהווה התנועה באופניים
 כ-30% מכלל התנועה בעיר.

רקע היסטורי לתכנון תנועת אופניים בישראל

30 בישראל לפני קום המדינה ובשנותיה הראשונות היו האופניים כלי תחבורה
 מקובל בערים ומחוץ להן, אולם במשך הזמן, עם העלייה התלולה במספר
 כלי הרכב, פחת מאוד השימוש באופניים ככלי תחבורה יומיומי. עד לפני כ-20
 שנה לא הייתה קיימת בישראל תרבות של רכיבה על אופניים ולא הייתה
 תשתית לאופניים, אלא בערים מעטות ובהיקף קטן.

35 בעשור האחרון התעורר בציבור עניין מחודש באופניים. ביישובים רבים הוחל
 בתכנון של שבילי אופניים ובהקמתם. רכיבה יומיומית לעבודה הפכה לנפוצה
 יותר ויותר במרכזי הערים. בתל אביב-יפו, למשל, הוכשרו עד סוף תשס"ו
 כ-70 ק"מ של שבילי אופניים, ועלה מספר הרוכבים על אופניים לעבודה.

שיקולים בקביעת מדיניות בנושא האופניים

40 עידוד השימוש באופניים הוא חלק מתכנית של ארצות רבות לצמצום מספר
 כלי הרכב בכבישים בכלל ובמרכזי הערים בפרט. השימוש הרב בכלי רכב
 פרטיים לצרכים יומיומיים גרם לסתימת מרכזי הערים ולפקקי תנועה בכניסות
 אליהן. הגידול הרב במספר כלי הרכב, גרם להקצאת עוד ועוד שטחים לטובת
 הרכב הפרטי, תוך צמצום שטחי המחיה של האזרח: שטחים ירוקים הפכו
 45 לדרכים ולחניות, מדרכות הוצרו, והכבישים הלכו והתרחבו. ככל שהמכונית
 השתלטה על מרחבי העיר, כך הלכו וגדלו הנזקים שנגרמו בגללה, ובעיקר
 זיהום אוויר, רעש ותאונות דרכים.

מקבלי החלטות בנושא התחבורה היו צריכים לבחור בין שתי האפשרויות
 האלה:

50 א. המשך ההרחבה של מערכות הכבישים ושל שטחי החנייה על חשבון
 מדרכות, צמחייה ושטחי בנייה במטרה לאפשר למספר המכוניות ההולך
 וגדל לנוע באופן חופשי.

ב. עידוד התושבים לעבור מנסיעה ברכב פרטי לנסיעה בתחבורה ציבורית, או באמצעים אחרים (אופניים והליכה ברגל).

55 ארצות רבות במערב בחרו באפשרות השנייה, והבחירה באה לידי ביטוי בפעולות שונות, כגון פיתוח משמעותי של מערכת הרכבות ושאר סוגי התחבורה הציבורית, הרחבת אזורים המיועדים להולכי רגל ופיתוח שבילים ונתיבים לאופניים. כל זאת על חשבון שטחי התנועה והחנייה של הרכב הפרטי.

60 השינוי המשמעותי שחל בארצות המערב לא פסח על ישראל, והוא בא לידי ביטוי במסמך של משרד התחבורה משנת תשנ"ט. המסמך קובע שיש לתת עדיפות ברורה לפיתוח התחבורה הציבורית ולקידום השימוש באופניים. פירוש הדבר שמצד אחד יש לתת עדיפות להקמת רשת תחבורה ציבורית שתאפשר מעבר קל ונוח בין אמצעי תחבורה שונים: רכבות, אוטובוסים ומוניות, במטרה לצמצם את השימוש ברכב פרטי. מצד אחר יש ליצור מרכזים עירוניים שבהם אפשר ללכת ברגל, שהם קרובים לנתיבי תחבורה ציבורית ושאפשר להגיע אליהם ברכיבה על אופניים.

סיבות לבחירה באופניים ככלי תחבורה

הבחירה באופניים ככלי תחבורה מושפעת ממכלול של סיבות. אם יימשכו עומסי התנועה במרכזי הערים, אם יגדל המחסור במקומות חנייה, ומחירי החנייה יעלו, יגדל הסיכוי שאדם יבחר לוותר על המכונית ככלי תחבורה מועדף ויחפש חלופה.

להלן שיקולים העשויים להשפיע על אדם להעדיף אופניים ככלי תחבורה לביצוע פעולות יומיומיות:

א. **עלות רכישה נמוכה** – עלות רכישה ואחזקה של אופניים ועלות הנסיעה בהם נמוכות מכל אמצעי תחבורה אחר, חוץ מהליכה.

ב. **זמן נסיעה קצר** – בנסיעות למרחקים קצרים, זמן הנסיעה באופניים ממקום למקום קצר יותר או דומה לאמצעי תחבורה אחרים.

ג. **תשתית נוחה** – המסלול לרכיבה על אופניים צריך להיות נוח, ללא מכשולים רבים המחייבים את הרוכבים לסטות, לעצור, להאט ולדלג מעליהם בזמן הרכיבה. כמו כן, המסלול צריך להיות משולט היטב, מעניין ומוגן מפני השמש והרוח.

ד. **פתרונות חנייה נוחים** – פתרונות מתאימים לחנייה: חדרי אופניים, מתקני אופניים וחניוני אופניים. מתקני החנייה צריכים להיות זמינים, נגישים, קרובים לנקודות המוצא והיעד, שמורים ובטוחים מפני גנבה.

המעבר לרכיבה על אופניים יכול להוביל לשיפור איכות החיים של כל האוכלוסייה במרחב העירוני.

השאלות

1. מהי המטרה המרכזית של הטקסט?

1. לתאר את השימוש באופניים ובמכונית לאורך ההיסטוריה.
2. להציג את יתרונות השימוש באופניים לעומת השימוש במכונית.
3. להמליץ לאנשים על כללי בטיחות שיש לנקוט כשרוכבים באופניים.
4. להציע עקרונות לתכנון יעיל של מסלולי נסיעה באופניים.

2. מדוע פחת בעולם השימוש באופניים ככלי תחבורה אחרי מלחמת העולם השנייה? ציינו **שלוש** סיבות.

1. _____
2. _____
3. _____

3. א. בשורה 20 כתוב: "... גם פוגעת בה".

למה מתייחסת המילה **בה**? _____

ב. בשורות 80–81 כתוב: "... ולדלג מעליהם בזמן הרכיבה".

למה מתייחסת המילה **מעליהם**? _____

4. בעשור האחרון התעורר בציבור הישראלי עניין מחודש באופניים. ציינו שתי עובדות שונות מתוך הטקסט שיכולות להמחיש זאת.

1. _____
2. _____
-

5. כתבו במילים את המספרים שבסוגריים. הקפידו על הצורה התקינה.

1. מספר הולכי הרגל העוברים ברחוב במשך שעה אחת גבוה כמעט פי _____ ממספר האנשים הנוסעים במכוניות פרטיות. (10)

2. במשך יום אחד יכולים לעבור ברחוב ראשי של עיר _____ כלי רכב. (19,000)

---

6. א. העתיקו שלושה ביטויי זמן שונים המופיעים בשורות 12–38.

1. _____
2. _____
3. _____

ב. מדוע בטקסט זה יש שימוש רב בביטויי זמן?

_____

_____

7. לפניכם קטע ובו שגיאות לשון. מצאו בקטע **ארבע** שגיאות ותקנו אותן.

מכוניות משא כבדות נוסעות בכבישים הארץ בשעות העומס ומכבידות על התנועה. המכוניות משא האלה סותמות את היציאות מהערים ואת הכניסות עליהן, ולא פעם גורמים לתאונות דרכים חמורות. הסיבות לתאונות הם רבים, כגון חוסר מיומנות בנהיגה או מזג אוויר סוער.

1. השגיאה: _____

התיקון: _____

2. השגיאה: _____

התיקון: _____

3. השגיאה: _____

התיקון: _____

4. השגיאה: _____

התיקון: _____

8. לפניכם משפט הלקוח מתוך הטקסט ובו מילים מודגשות:

"... המכונית **אמנם** תורמת..., **אבל** במידה רבה גם פוגעת..." (שורות 19–20).

מדוע כותבי הטקסט משתמשים במילים האלה (המילים המודגשות)?

1 כדי לבטא את התנגדותם לנושא.

2 כדי להדגיש לקוראים את חשיבות הנושא.

3 כדי למשוך את תשומת הלב של הקוראים לנושא.

4 כדי להראות שיש צדדים שונים לנושא.

9. בטקסט כתוב: "... אדם יבחר לוותר על המכונית ככלי תחבורה מועדף ויחפש חלופה." (שורות 70–71)

לפניכם שלושה משפטים ובהם המילה "חלופה".

סמנו ליד כל משפט אם השימוש במילה **חלופה** הוא **נכון** או **לא נכון**.

לא נכון	נכון	
☐ ₂	☐ ₁	1. המורה הציע לתלמידים לכתוב עבודת חקר כחלופה למבחן.
☐ ₂	☐ ₁	2. המילה "מְעַרְבֵּל" היא חלופה עברית למילה הלועזית "מיקסר".
☐ ₂	☐ ₁	3. בשל החלופה המהירה של המכוניות בכביש הציבו רמזור במקום.

10. הטקסט מסתיים במשפט: "המעבר לרכיבה על אופניים יכול להוביל לשיפור איכות

החיים של כל האוכלוסייה במרחב העירוני."

מדוע בחרו הכותבים לסיים את הטקסט במשפט זה?

- כדי להציג בתמציתיות את הרעיון המרכזי של הטקסט בנוגע לאופניים. ₁
- כדי ללמד את הקוראים כיצד הם יכולים לשפר את איכות חייהם. ₂
- כדי להסביר שאופניים עתידים להיות כלי תחבורה מרכזי. ₃
- כדי לסכם את הרקע ההיסטורי לתכנון תנועת האופניים. ₄

פרק שני

קראו את המאמר וענו על השאלות שאחריו.

תחבורה, סביבה וחברה – איך הם קשורים?

לפי פרסומים רשמיים, במהלך שנת 2011 עלו על הכביש במדינת ישראל כ-162,000 כלי רכב חדשים. זהו גידול של 14% בהשוואה לשנה הקודמת. לפי התחזיות, אם תימשך המגמה הזאת, צפוי מספר כלי הרכב בישראל לגדול ב-30% עד שנת 2020, ואילו האוכלוסייה בתקופה זו צפויה לגדול בפחות. 5 המשמעות היא שהכבישים בישראל יהיו צפופים הרבה יותר. הנתון העגום, שלפיו נהג "מאבד" בממוצע שבועיים בשנה בשל עמידה בפקקים, עתיד להשתנות לרעה.

בין תחבורה לסביבה

אחד מתוצרי הלוואי של מצב התחבורה הוא עלייה בסיכוי לתחלואה במחלות 10 נשימה. במרכז הארץ בלבד מתים בכל שנה כ-1,000 תושבים בשל זיהום האוויר הנפלט מכלי רכב וממפעלי תעשייה. זהו נתון שאי-אפשר להתעלם ממנו. משרד התחבורה אף מעריך כי התמותה הנובעת מזיהום אוויר בישראל כפולה מזו הנגרמת מתאונות דרכים! לתחבורה השפעות שונות על חיינו: סביבתיות, כלכליות, חברתיות ובריאותיות, לכן עלינו לדאוג לכך שהתועלת 15 שלה תהיה גדולה מהנזקים שהיא גורמת.

נכון, אנחנו לא יכולים לדמיין את אורח החיים בימינו ללא מערכת תנועה יעילה, מהירה ובטוחה כמו זו שאנו רגילים אליה. אולם אנחנו לא נותנים די את הדעת על המטרה האמתית של מערכת זו. על פי רוב, העיסוק בנושא התחבורה מצטמצם למטרה אחת – לנייד מכוניות על הכבישים בדרך היעילה, 20 המהירה והבטוחה ביותר. אך אנחנו שוכחים כי המטרה האמתית היא להניע אנשים, לא מכוניות.

ואכן, המילה תחבורה מגיעה מהשורש ח-ב-ר, שממנו נוצר גם הפועל "לחבר". מכך משתמע שמטרתה היא לחבר בין אנשים או לחבר בין אנשים לפעילויות, כמו עבודה וקניות. במילים אחרות, לאפשר לנו, בני האדם, גישה לאנשים 25 או למקומות חשובים.

הבעיות הנובעות משימוש במכוניות במקום התמקדות באנשים הן רבות וקריטיות:

30 זיהום אוויר – הזכרנו כבר כי זיהום האוויר מעלה את השכיחות של מחלות נשימה. מנוע המכונית פולט לאוויר חומרים מזהמים, לדוגמה תחמוצות חנקן וחלקיקי פיח, המגיעים גם לאוויר שאנו נושמים. השיעור הגבוה ביותר של חומרים מזהמים נמדד במרכזי הערים בשעות השיא של התנועה, שהן שעות ההתחלה והסיום של יום העבודה.

35 פליטת גזי חממה – פליטת גז כתוצאה משרפת דלק היא אחד הגורמים להתחממות הגלובלית. מערכת התחבורה בישראל "תורמת" 20% מסך הפליטה של גזי חממה מהארץ.

40 צמצום שטחים פתוחים – תשתית התחבורה צורכת שטחים רבים, כלומר סלילת כבישים והרחבתם נעשות על חשבון השטחים הפתוחים המעטים שנותרו בישראל. לנו ב"מועצה לישראל יפה" חשוב גם הצד האסתטי כחלק מההיבטים הסביבתיים. סלילת מְחֻלְפִים וכבישים ראשיים פוגעת בנוף ללא אפשרות לתקנו. לא פעם חוצים הכבישים בתי גידול של צמחים ושל בעלי-חיים וגורמים להרס המערכות האקולוגיות ולפגיעה במשאבי טבע כמו אוויר, מים וקרקע. כמות הכבישים הסלולים מפחיתה את כמות המשקעים היכולים לחלחל לאדמה ולמלא את מאגרי המים.

45 אפשר למצוא פתרונות נקודתיים לכל אחת מהבעיות שמנינו. המכונית החשמלית, למשל, יכולה לפתור את הבעיה של פליטת חומרים מזהמים ברחובות העיר. אולם כדי לטעון את הסוללה של המכונית נדרשת הפקת חשמל, ופעולה זו מזהמת. כמו כן היא אינה פותרת את הבעיה של צמצום השטחים הפתוחים, שֶׁכֵּן הפתרון שהיא מציעה עדיין כרוך בנסיעה של מכוניות פרטיות על כבישים.

50 לאור כל זאת, צריך לבחון את הנושא מזווית אחרת לגמרי. עלינו לשאול את עצמנו כיצד להניע אנשים במרחב ולא כיצד להניע מכוניות בכבישים. מכאן ייגזרו גם פתרונות נכונים שיאפשרו לנו התנהלות בריאה היום, וישאירו עולם שלם גם לדורות הבאים.

אז מהו באמת המצב הרצוי בתחום התחבורה?

55 תחבורה נאותה קשורה לא רק לנושאים סביבתיים אלא גם להיבטים חברתיים, משום שיכולת הניידות של התושבים קובעת את יכולת התעסוקה שלהם ואת מידת מעורבותם בחברה. זאת ועוד, תחבורה ראויה צריכה להיות

שווה לכל נפש, ועל כן עליה להיות ציבורית, אמינה, ברמת שירות טובה ובתדירות גבוהה.

60 לתחבורה ציבורית נאותה יש יתרונות רבים: הקטנת העומס בכבישים, צמצום מספר תאונות הדרכים שמעורבים בהן כלי רכב פרטיים, הפחתת זיהום האוויר ועוד. אנחנו בעד תחבורה זמינה ויעילה לכולם, שתאפשר את היכולת להתנייד ממקום למקום בקלות ובנוחות.

השאלות

11. מה מציגה הפסקה הראשונה במאמר?

- נתונים הנוגעים לתחבורה ציבורית לעומת תחבורה פרטית בישראל. ₁
- את עמדת המאמר בנוגע לתחבורה ציבורית בישראל. ₂
- את חומרת הבעיה של מצב התחבורה בישראל. ₃
- את הרקע ההיסטורי של התחבורה בישראל. ₄

12. לפי המאמר, מהי המטרה האמתית של אמצעי התחבורה?

- לאפשר למכוניות לנוע בצורה בטוחה בכבישים. ₁
- לאפשר לאנשים לנהל את אורח החיים שלהם. ₂
- לאפשר למכוניות להשתלב בסביבה בלי לפגוע בה. ₃
- לאפשר לאנשים להגיע ממקום למקום. ₄

13. במאמר כתוב שסלילת כבישים והרחבתם גורמות נזקים שונים.
 סמנו ✓ ליד שני דברים שסלילת כבישים והרחבתם עלולות לפגוע בהם
על פי המאמר.

(1) _____ שְׁקָט

(2) _____ המראָה של הסביבה

(3) _____ כמות הגשמים היורדים מהשָׁמַיִם

(4) _____ התנועה הבטוחה של הולכי הרגל

(5) _____ יכולת ההתמצאות של נהגים בדרך

(6) _____ מקום הגידול הטבעי של בעלי חיים וצמחים

14. קבעו לגבי כל אחת מהשאלות שלפניכם אם יש עליהן תשובה במאמר.
 סמנו את בחירתכם.

יש תשובה במאמר	אין תשובה במאמר	
☐ ₁	☐ ₂	1. כמה זמן בשנה נהגים עומדים בפקקים?
☐ ₁	☐ ₂	2. האם בשנת 2010 עלו על הכביש יותר מכוניות מאשר בשנת 2011?
☐ ₁	☐ ₂	3. האם יש קשר בין שעות השיא של התנועה ובין רמת זיהום האוויר?

15. המכונית החשמלית היא פתרון חלקי בלבד לבעיות הנובעות משימוש במכוניות פרטיות.
 ציינו שתי בעיות שהמכונית החשמלית אינה פותרת על-פי הכתוב בשורות 44–49.

1. _____

2. _____

16. במאמר מתואר מצב רצוי בעתיד בתחום התחבורה. סמנו ✓ ליד **שלושה** רעיונות שהם חלק מתיאור זה.

(1) _____ מחירי הדלק יוזלו.

(2) _____ תנאי הנסיעה באוטובוס יהיו נוחים.

(3) _____ אוטובוסים יגיעו לתחנות לעתים קרובות.

(4) _____ יהיו פחות כלי רכב פרטיים על הכבישים.

(5) _____ ייסללו נתיבים מיוחדים לכלי רכב פרטיים.

17. מהי הטענה העיקרית במאמר?

- 1 התמותה מזיהום אוויר בישראל כפולה מזו הנגרמת מתאונות דרכים.
- 2 תחבורה ציבורית נאותה תורמת לשמירה על הסביבה ולקידום נושאים חברתיים.
- 3 מערכת תנועה המתנהלת ביעילות היא הכרחית לקיום אורח החיים בימינו.
- 4 הצפיפות בכבישים בישראל תגדל, ואיכות החיים תיפגע.

18. בחלק האחרון של המאמר "אז מהו באמת המצב הרצוי בתחום התחבורה?" (שורות 54–64), מועלה נושא חדש שלא הוזכר לפני כן והוא – הנושא החברתי. במה תורמת העלאת נושא זה להשגת המטרה של המאמר?

- 1 העלאת הנושא מסכמת את הטענה העיקרית במאמר.
- 2 העלאת הנושא מביאה דוגמה לטענה העיקרית במאמר.
- 3 העלאת הנושא מוסיפה נימוק לטענה העיקרית במאמר.
- 4 העלאת הנושא מעלה הסתייגות לטענה העיקרית במאמר.

19. לוי הייתם אתם כותבים את המאמר, האם הייתם בוחרים לפתוח אותו **בפסקת הפתיחה** (שורות 1–7) או **בפסקה השנייה** (שורות 9–15)? נמקו את תשובתכם.

---

20. לפניכם **קטעים מכתבה** שעסקה בנושא התחבורה הציבורית.

"מאות נוסעים תיעדו את העומס ואת התורים באוטובוסים וברכבות. רבע מהנסיעות הוגדרו כצפופות, ובכ-20% מהמקרים הגיעו תלונות על הלכלוך בתחבורה הציבורית.

התקבלו 1,294 דיווחים שבהם מעידים נוסעים על מצב התחבורה הציבורית. העדויות מלמדות על מצב בלתי נסבל. נוסעים רבים התלוננו על הצפיפות וגם על ריח לא נעים בחלל האוטובוסים."

הסבירו את הקשר בין שורות 54–64 במאמר ("אז מהו באמת המצב הרצוי בתחום התחבורה?") ובין הנושאים שבהם עוסקת הכתבה שבמסגרת.

---

22. א. העתיקו מתוך המאמר **ארבעה** כינויים שונים של **גוף ראשון רבים** (מדברים).

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

ב. מדוע במאמר יש שימוש רב בכינויים של גוף ראשון רבים?

_____

_____

23. לפניכם משפט מתוך המאמר :

"אחד מתוצרי הלוואי של מצב התחבורה הוא עלייה בסיכוי לתחלואה במחלות נשימה." (שורות 9–10)

א. במשפט שבמסגרת יש מילה שהתבנית (משקל) שלה זהה לתבנית של המילה **תחלואה**. מהי המילה? _____

ב. במשפט שבמסגרת יש מילה נוספת מאותה משפחת מילים של המילה **תחלואה**. מהי המילה? _____

ג. הקיפו **שלוש** מילים שהן באותה **תבנית** (משקל) של המילה **נְשִׁימָה**.

שגריה	מְרַשִּׁימָה	הנשמה	סלילה	רכיבה	חִבְרָה	נסיעה
-------	--------------	-------	-------	-------	---------	-------

24. לפניכם שורות 44–49 מתוך המאמר, ובהן מודגשות מילות קישור.

"אפשר למצוא פתרונות נקודתיים לכל אחת מהבעיות שמנינו. המכוננית החשמלית, למשל, יכולה לפתור את הבעיה של פליטת חומרים מזהמים ברחובות העיר. **אולם** כדי לטעון את הסוללה של המכוננית נדרשת הפקת חשמל, ופעולה זו מזהמת. **כמו כן** היא אינה פותרת את הבעיה של צמצום השטחים הפתוחים, **שֶׁכֵּן** הפתרון שהיא מציעה עדיין כרוך בנסיעה של מכונניות פרטיות על כבישים."

סמנו בכל סעיף מה יכול להחליף את מילת הקישור המודגשת בקטע שלמעלה, בלי לשנות את משמעות המשפט.

1. **אולם** –

- 1 לכן
 2 אבל
 3 נוסף לכך
 4 לעומת זאת

2. **כמו כן** –

- 1 כך ש
 2 נוסף לכך
 3 אך
 4 עם זאת

3. **שֶׁכֵּן** –

- 1 כי
 2 באותה מידה
 3 נוסף לכך
 4 למרות

